

PACTUL NAȚIONAL PENTRU EDUCAȚIE

I. PACTUL NAȚIONAL PENTRU EDUCAȚIE: PREAMBUL, VIZIUNE, MISIUNE, OBIECTIV STRATEGIC

Convinși că Educația reprezintă proiectul public numărul 1 în România în următorii 10-20 de ani, că miza istorică este succesul sau eșecul României în condițiile generate de dobândirea, la 1 ianuarie 2007, a statutului de țară membră a Uniunii Europene, iar focalizarea complexă și de lungă durată a țării noastre pe transformarea profundă a Educației pe toate palierele sale, într-o manieră fără precedent până în acest moment – incomparabilă cu oricare dintre schimbările ori corecțiile din zona publică la care suntem martori – reprezintă condiția critică de succes a noii României Europene,

Conștienți de faptul că România este o țară care se confruntă în momentul de față cu riscuri majore, întrucât sistemele educației și cercetării nu corespund cerințelor minime ale unei societăți și economii europene, în care cunoașterea este marfa cea mai de preț și sursa cea mai importantă a dezvoltării economico-sociale și personale,

Preocupați de riscul ca decalajul cultural față de țările membre ale Uniunii Europene să crească,

Îngrijorați de perspectiva ca generațiile viitoare să fie la maturitate din ce în ce mai puțin competitive pe piața muncii și tot mai puțin pricepute în gestionarea vieții personale,

Convinși că, fără o intervenție decisă și coerentă, riscăm ca economia să stagneze, ca dependența noastră de inovațiile venite din afară să sporească, iar democrația să funcționeze cu sincope,

Noi, reprezentanții partidelor politice parlamentare, ai instituțiilor și organizațiilor subsemnate, ne angajăm solemn ca, în toate acțiunile noastre viitoare referitoare la educația națională să urmărim viziunea, misiunea și obiectivul strategic enunțate mai jos:

Viziunea transformării Școlii ca sistem este următoarea: **ÎN PERIOADA 2008-2013, ROMÂNIA ÎȘI DEZVOLTĂ UN SISTEM EDUCAȚIONAL BAZAT PE VALORI, COMPETENȚĂ ȘI RESPONSABILITATE. Valorile** cultivate prin modelul educațional dezvoltat în acest interval sunt: încrederea; onestitatea; performanța; inteligența socială; curajul acțiunii civice; creativitatea; implicarea personală; transferabilitatea competențelor; forța echipei

Misiunea transformării Școlii ca sistem constă în **SCHIMBAREA, PRIN EDUCAȚIE, A INFRASTRUCTURII MENTALE A SOCIETĂȚII ROMÂNEȘTI**, în acord cu schimbările generate de statutul României de țară membră a Uniunii Europene. Transformarea infrastructurii mentale presupune un proces de schimbare adaptivă care, controlat și coordonat corect, durează 10-20 de ani, folosind în mod real subsistemul public principal destinat acestui scop, Educația.

Obiectivul strategic al transformării Școlii ca sistem este **GENERAREA SUSTENABILĂ A UNEI RESURSE UMANE NAȚIONALE ÎNALT COMPETITIVE**, capabile să funcționeze eficient în societatea actuală și viitoare. Direcțiile de acțiune și proiectele necesare îndeplinirii obiectivului strategic vizează orientarea sistemului educațional către nevoile beneficiarilor acestuia, anticiparea și satisfacerea proactivă a nevoilor actuale sau de perspectivă ale pieței de competențe

Toate proiectele de transformare a Școlii ca sistem vor fi dezvoltate și puse în fapt în concordanță cu viziunea, valorile, misiunea și obiectivul strategic adoptate prin Pactul Național pentru Educație.

Toți actorii individuali și instituționali ai societății sprijină Pactul Național pentru Educație contribuind onest, competent și responsabil la punerea sa în fapt.

II. PACTUL NAȚIONAL PENTRU EDUCAȚIE: OBIECTIVE GENERALE

În concordanță cu viziunea, valorile, misiunea și obiectivul strategic adoptate prin Pactul Național pentru Educație,

Noi, reprezentanții partidelor politice parlamentare, ai instituțiilor și organizațiilor subsemnate, ne angajăm solemn ca, în toate acțiunile noastre viitoare referitoare la educația națională, să urmărim atingerea următoarelor obiective specifice:

1. Modernizarea educației în perioada 2008-2013, astfel încât în 2014, atunci când un nou buget al Uniunii europene va intra în vigoare, școala românească să fie perfect sincronizată cu realitățile școlilor europene. Ne angajăm să refuzăm improvizațiile determinate de motive politicianiste și să modernizăm sistemul de educație cu migală și cu moderație, pentru a da coerență parcurșurilor și opțiunilor individuale, în particular printr-o revizuire curriculară substanțială, care să fie orientată de competențele-cheie ce trebuie dobândite în școală.

2. Asigurarea în perioada 2008-2013 a unui minim de 6% din PIB pentru educație, pentru a o așeza pe o temelie solidă, pe durată medie și lungă. Garantăm familiilor, elevilor și profesorilor că regulile sistemului de educație nu se vor schimba în funcție de anotimp și că acesta va fi finanțat constant în funcție de obiective clare și asumate transparent.

3. Transformarea educației timpurii într-un bun public, garantarea unei educații școlare obligatorii de 10 ani și a unui acces neingrădit la educație gratuită de 13 ani. Doar în acest fel, România se poate racorda la societatea cunoașterii, pregătind generațiile succesive din școli și licee pentru a beneficia din plin de reforma de la Bologna adoptată deja în Universitățile de la noi.

4. Descentralizarea financiară, definirea politicii de resurse umane și adaptarea curriculumului în funcție de nevoile specifice fiecărei comunități. Acestea reprezintă modalitatea prin care părinții, autoritățile locale și societatea civilă pot deveni parteneri responsabili ai formării viitoarelor generații de elevi, astfel încât școala să fie plasată în centrul vieții comunității.

5. Adoptarea principiului “finanțarea urmează elevul” în învățământul primar, gimnazial și liceal, respectiv a principiului “finanțării multianuale pe cicluri de studii și bazat pe proiecte” în învățământul universitar. Dacă finanțarea urmează elevul, atunci școlile mai bune vor avea căutare, iar cele care n-au performanță vor fi obligate să se redreseze. Dacă în universități, se va trece la finanțarea pe bază de proiecte a unor cicluri de studii, se va produce diferențierea Universităților. Plecând de la un sistem transparent și coerent de indicatori de referință, vom avea astfel Universități centrate pe studii de licență, Universități care vor organiza studii de licență și masterat, ca și Universități centrate pe studii doctorale și cercetare.

6. Adoptarea unei carte a drepturilor și libertăților educației. Învățământul românesc nu are nevoie doar de un statut al personalului didactic, ci și de un statut al elevului și al studentului. Tutoratul profesorilor trebuie construit în acest cadru oferit de drepturile și libertățile elevilor și studenților.

7. Definirea unor zone de educație prioritară, pentru a depăși decalajul care separă în mod dramatic mediul rural de cel urban sau diferite categorii de cetățeni români. Principiul solidarității impune societății un efort suplimentar acolo unde există diferențieri, discriminări sau decalaje care tind să-i excludă, să-i marginalizeze, să-i dezavantajeze pe unii dintre semenii noștri. Indiferent de originea etnică, de locul în care s-au născut, de resursele de care dispun familiile din care provin, elevii și studenții români trebuie să beneficieze de aceleași oportunități de formare. Școala a creat și trebuie să creeze în continuare egalitate civică și șanse egale, și nicidecum discriminare. Acest principiu va fi aplicat în toate comunitățile, inclusiv în cele dominate numeric de minorități etnice.

8. Selectarea celor mai bune programe educative care să corespundă nevoilor de educație ale elevilor. Programele educative sunt cheia de boltă pentru corelarea educației cu nevoile de dezvoltare locală, de socializare, de implicare socială, de motivare a elevilor, de creștere a potențialelor proprii și de definire a succesului social-economic. Școala trebuie să preia experiențele validate internațional, să-și modernizeze oferta de educație și să respecte cele mai înalte standarde educaționale furnizate de programele educative. Programele educative vor face ca educația să nu se limiteze doar la copii, ci să se extindă la nivelul întregului popor român, în toate ramurile de activitate și existență socială.

9. Pregătirea profesorilor după ultimele cercetări internaționale în pedagogie. Izolarea României față de ultimele frontiere ale cercetării în educație din țările dezvoltate trebuie depășită, astfel încât toți cei implicați în educație să fie la curent cu cele mai importante rezultate. Aceasta se va face prin învățare

permanentă, iar consecința finală va fi un mediu profesional de înaltă ținută tehnică, o administrație centrală și/sau locala cu un înalt grad de cunoaștere și un mediu social interesat în sprijinirea educației.

10. Crearea cadrului de educație specifică pentru copiii cu nevoi speciale de educație

Aceste programe sunt cheia dezvoltării economice din următoarele motive: reușesc să direcționeze învățământul către partea formativă; reușesc să dea cel mai mare grad de succes în integrarea social-economică a tinerilor, reușesc să micșoreze delincvența juvenilă, reușesc să îmbogățească tehnicile de predare ale profesorilor și să le adapteze la persoane concrete. Programele educative destinate copiilor cu nevoi speciale umanizează educația, motivează copiii pentru învățare și formare de abilități, îmbogățește și diversifică metodologiile de evaluare și de proiectare a curriculumului. Consecințele finale ale acestor programe sunt nu doar formative ci și curative, recuperatorii și în mărirea potențialelor individuale a celor implicați elevi și profesori.

11. Stimularea „brain regain” în universitățile și centrele de cercetări. Numărul mare de tineri români care au făcut studii în marile universități ale lumii nu poate da șansa scurtării traseelor de dezvoltare prin transferul direct de competență, know-how și tehnologie. Pentru acest scop, se va intensifica procesul reînnoierii creierelor, deschizând porțile universităților și centrelor de cercetări și creând un mediu stimulant și atractiv, care să le permită trasee optime de carieră profesională.

III. PACTUL NAȚIONAL PENTRU EDUCAȚIE: ANGAJAMENTE STRATEGICE

1. Noi, reprezentanții partidelor politice parlamentare, ai instituțiilor și organizațiilor subsemnate, am semnat Pactul Național pentru Educație având atenția focalizată, în primul rând, pe beneficiarii direcți ai Educației, **elevii și studenții** de azi – două grupe importante de populație, care în 10-20 de ani de acum înainte, vor deveni categoria cea mai dinamică a societății definindu-i caracteristicile dezvoltării socio-economice. **Formarea, la generațiile tinere, a unui comportament autentic bazat pe valori, printr-un echilibru înțelept între cunoștințele, deprinderile și atitudinile dobândite în școală** reprezintă, în opinia noastră, provocarea principală a modelelor educaționale ale următorului deceniu.

2. Totdată, semnăm Pactul Național pentru Educație acordând o atenție cu totul specială **personalului didactic**, categorie profesională cu dublu statut: pe de o parte – furnizor principal al serviciilor educaționale către elevi și studenți; pe de altă parte – beneficiar al ofertei de dezvoltare profesională puse la dispoziție de sistemul educațional. În opinia noastră, **proiectul fundamental al transformării Școlii ca sistem în România este cel privind strategia dezvoltării resursei umane în Educație**, având ca vectori de atac componentele specifice **filierea didactică** și, respectiv, **cariera didactică**.

3. În fine, semnăm Pactul Național pentru Educație având în atenție pilonul strategic al **Școlii ca sistem** – la ora actuală, puternic generator de tranzații toxice, în fiecare componentă a structurii sale: arhitectură de ansamblu; filosofii curriculare; relații profesori-elevi/studenți; management; evaluare; finanțare; raporturi centralizare-descentralizare; performanță de ansamblu; capacitate de adaptare și timp de răspuns; sustenabilitate. Cauza principală este istorică: România este acum în timpul statutului de stat membru al Uniunii Europene, iar Școala ca sistem – în timpul său anterior, al unui model educațional depășit, cu toate consecințele nefaste ce decurg din această decuplare istorică a educației față de realitatea societății careia trebuie să-i servească. De aici, nevoia transformării fundamentale, de sistem.

Transformarea Școlii ca sistem este cel mai important proiect public al României în intervalul 2008-2012. El consfințește, strategic, închiderea capitolului istoriei moderne a țării noastre început după 1945 și angajarea autentică pe calea deschisă de momentul 1 ianuarie 2007. Schimbarea adaptivă a Educației constituie un exercițiu profund de învățare colectivă la scara întregii societăți, fundamentat pe încredere, onestitate, competență, performanță și curaj, gândit să genereze câștiguri ireversibile – pe termen scurt, mediu și lung – pentru toți actorii individuali și instituționali implicați în punerea sa în fapt. Timpul va proba.

Președintele României
[celelalte semnături]